

Stockholms
universitet

BESLUT
2021-04-15

Dnr SU FV-0194-21

Rektor

Rikard Skårfors
FD, Utbildningsledare
Rektors kansli, Ledningssekretariatet

Regeringskansliet (Finansdepartementet)

Yttrande över betänkandet *En gemensam utbildning inom statsförvaltningen* (SOU 2020:40)

Stockholms universitet har av Regeringskansliet (Finansdepartementet) anmodats att inkomma med synpunkter på Tillitsdelegationens betänkande *En gemensam utbildning inom statsförvaltningen* (SOU 2020:40). Universitetet har följande att anföra.

Inledning

Stockholms universitet avstyrker de förslag som lämnas i utredningen. Utredningen visar prov på okunskap när det gäller grundprinciperna för universitets och högskolors kärnverksamhet. Trots en ambitiös och vällovlig ansats rymmer utredningen resonemang och förslag som är både missriktade och olämpliga. Universitetet vill poängtera att de uppgifter som följer av förslagen om att ett universitet ska tillhandahålla en grundutbildning inom statsförvaltningen är problematiska då de i flera delar är oklart vad som ligger i ansvaret att tillhandahålla en grundutbildning och vad som ligger i ett universitets ansvar för övriga frågor. De uppgifter som följer av betänkandets förslag om bl.a. kursbevis, handledare och lärplattform är oklara när det gäller både ansvarsfördelning och uppdragsformulering. Likaså finns det en rad oklarheter i fråga om ansvarsfördelning och kostnader som rör förslagen om förstudie, införande och fortbildning. I detta yttrande avgränsar sig emellertid universitetet till att belysa de centrala problemen med utredningen.

Förslag om en obligatorisk grundutbildning för i princip alla som arbetar inom statsförvaltningen

Tillitsdelegationens förslag innebär att i princip alla som arbetar inom statsförvaltningen ska ha en skyldighet att genomgå en grundutbildning som omfattar inte bara nyanställda. De statliga förvaltningsmyndigheterna och domstolarna ska också enligt Tillitsdelegationens förslag ha en skyldighet att se till att de som arbetar inom statsförvaltningen genomgår en grundutbildning och tillhandahålla fortbildning för den som har deltagit i en grundutbildning. Detta föreslås dessutom regleras i en lag och i förordningar.

Tilläggsdelegationen fick genom tilläggsdirektiv i uppdrag att göra en kartläggning av och analysera introduktionsutbildningar som statliga myndigheter tillhandahåller sina anställda

samt att lämna förslag till hur och när en gemensam, obligatorisk introduktionsutbildning för statsanställda kan införas (dir. 2019:6 och dir. 2020:49). Direktiven bygger i sin tur på ett tillkännagivande av riksdagen om att en introduktionsutbildning för statsanställda ska införas (bet. 2017/18:KU37, rskr. 2017/18:229–230, se också bet. 2020/21:KU22).

Enligt Stockholms universitet överskrider de förslag som lämnas av Tillitsdelegationens vida det som följer av direktiven och riksdagens tillkännagivande som tar sikte på en introduktionsutbildning för statsanställda. Förslagen, som innebär att cirka 260 000 statsanställda, uppdragstagare, praktikanter och doktorander som saknar anställning ska utbildas under fyra år, är orealistiska och saknar verksamhetsförankring. Vidare medför förslagen en rad pålagor för de statliga förvaltningsmyndigheterna och domstolarna samt ökar den administrativa bördan för myndigheterna och domstolarna, vilket inte står i proportion till det avsedda syftet om att bidra till ett ökat förtroende bland medborgarna för statsförvaltningen och ytterst till förtroendet för demokratin. Tilliten till de statliga förvaltningsmyndigheternas och domstolornas förmåga att tillhandahålla utbildning för sin personal tycks också vara mycket låg.

Tillitsdelegationens förslag tillgodoser inte heller behovet av att en obligatorisk introduktionsutbildning för statligt anställda måste vara anpassningsbar och flexibel utifrån olika faktorer som myndigheternas storlek, verksamhetens karaktär och de nyanställdas förkunskaper såsom det anges i delegationens tilläggsdirektiv (dir. 2019:6, s. 6). Enligt Stockholms universitet är en grundutbildning irrelevant för de personer som redan har motsvarande kunskaper och en bedömning om vilka anställda som bör genomgå någon form av utbildning bör vara en fråga för respektive förvaltningsmyndighet och domstol att avgöra. Den föreslagna grundutbildningen är, trots kraven i direktiven, varken anpassningsbar eller flexibel och dess omfattning innebär stora onödiga kostnader, pålagor och administration som inte kan anses ligga i linje med kravet på effektivitet och god hushållning i statsförvaltningen. Detta kan inte heller anses bidra till att öka allmänhetens tillit till statsförvaltningen.

Stockholms universitet ifrågasätter också behovet av en författningsreglering på området. Att stärka förmågan att hantera den särskilda roll som den som arbetar vid en statlig förvaltningsmyndighet eller en domstol har och öka kunskapen om grundläggande rättsprinciper och regelverk som gäller i statsförvaltningen bör enligt Stockholms universitet i stället ske genom förvaltningspolitiska mål, ekonomiska styrmedel och återrapporteringsmål som dessutom ligger i linje med den arbetsgivarpolitiska delegeringen till förvaltningsmyndigheter under regeringen. Genom en sådan styrning kan regeringens arbetsgivarpolitiska mål och delmål för de myndigheter som lyder under regeringen uppnås, dvs. målet om en samordnad statlig arbetsgivarpolitik som säkerställer att kompetens finns för att nå verksamhetens mål och delmålet att de anställda ska ha kunskap om och förståelse för grundläggande värden i statsförvaltningen och rollen som statsanställd uppnås. En sådan styrning framstår också som mer förenlig med det sätt statsmakterna bör styra sina myndigheter, i vart fall när det gäller statliga universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen (1992:1434), se vidare nedan.

För att en grundutbildning ska vara obligatorisk kan man i stället för en författningsreglering ställa upp krav på en skyldighet att delta i en grundutbildning genom villkor i ett anställnings- eller ett uppdragsavtal eller, som framstår som mer lämpligt, genom att betrakta att en arbets- eller uppdragstagare har accepterat att delta i en grundutbildning genom att ingå ett anställnings- eller uppdragsavtal med en arbetsgivare eller en uppdragsgivare och som alltså grundar sig på arbetsrättsliga och avtalsrättsliga principer.

Vidare kan behovet av en gemensam utbildning inom statsförvaltningen tillgodoses relativt enkelt, och mycket mer kostnadseffektivt, genom att exempelvis Statskontoret fortsätter att utveckla arbetet med en god förvaltningskultur där undervisningsmaterial riktat till hela statsförvaltningen tillgängliggörs på myndighetens webbsida och på så sätt bl.a. skapa likvärdighet i utbildningen. Detta material kan övriga myndigheter och domstolar löpande ta del av och infoga i sina egna introduktionsutbildningar. Vidare kan en myndighet eller en domstol i sina introduktionsutbildningar samverka med andra förvaltningsmyndigheter eller domstolar vid genomförande av fysiska möten för få tillstånd övergripande diskussioner. De som ska anordna mötena bör också utses av respektive förvaltningsmyndighet och domstol. En sådan lösning överensstämmer även med Tillitsdelegationens uppdrag om en utbildning som är anpassningsbar och flexibel, och som utgår från en strävan om ett ökat förtroende för den expertkunskap som olika statliga verksamheter besitter genom sina medarbetare. Vidare harmonierar detta med styrningen av statliga förvaltningsmyndigheter och målen för den delegerade arbetsgivarpolitiken när ansvaret för utbildning av de anställda läggs på respektive myndighet.

Av Tillitsdelegationens betänkande följer att bestämmelserna om tjänsteförseelse i 14 § lagen (1994:260) om offentlig anställning kan aktualiseras om en arbetstagare inte deltar i en obligatorisk utbildning och att en bedömning av om en tjänsteförseelse är ringa eller inte kan påverkas genom att skyldigheten att delta i en utbildning inom statsförvaltningen föreslås regleras genom författning (avsnitt 7.1.2). En sådan ordning kommer sannolikt att innebära att denna typ av frågor blir föremål för prövning av myndigheternas personalansvarsnämnder och av Statens ansvarsnämnd när det gäller bl.a. myndighetschefer och professorer vid statliga universitet och högskolor. Detta kompliceras ytterligare av Tillitsdelegationens förslag om att det är ett universitet, som regeringen bestämmer och som ska tillhandhålla grundutbildningen, som ska få medge undantag från skyldigheten att delta i en grundutbildning om det är motiverat med hänsyn till den enskildes arbetsuppgifter eller personliga förhållanden. Det är alltså inte den funktionella arbetsgivaren som ska besluta om detta. Stockholms universitet motsätter sig en sådan ordning. Ett universitet har varken insyn i de förhållanden som kan ligga till grund för att medge undantag eller är ett lämpligt organ att pröva frågor som rimligen bör ankomma på den på den förvaltningsmyndighet eller den domstol som föreslår ha ett ansvar att se till den som omfattas av skyldigheten att delta i utbildningen gör det. Dessutom motsätter sig Stockholms universitet bestämt att det är ett statligt universitet som omfattas av högskolelagen som ska tillhandahålla en grundutbildning inom statsförvaltningen enligt vad som redovisas i det följande.

Förslag om att ett universitet ska tillhandahålla en grundutbildning inom statsförvaltningen

Ett tillhandahållande av den föreslagna grundutbildningen inom statsförvaltningen kan inte anses ingå i ett universitets kärnverksamhet

Tillitsdelegationen föreslår att det universitet som regeringen bestämmer ska ansvara för att tillhandahålla en grundutbildning inom statsförvaltningen och att detta ligger i linje med ett universitets grunduppdrag. Tillitsdelegationen pekar inte ut vilket universitet som bör tillhandahålla utbildningen, men bedömer att det bör vara ett större universitet och som exempel anges Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet och Stockholms universitet.

Stockholms universitet avstyrker förslaget att ett universitet ska tillhandahålla en grundutbildning inom statsförvaltningen. Universitetet har starka invändningar mot att en sådan uppgift kan anses vara förenlig med ett universitets uppgift att anordna högskoleutbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå samt vetenskaplig eller konstnärlig forskning som slås fast i 1 kap. 2 § högskolelagen. Den kärnverksamhet som bedrivs vid universitet och högskolor måste värnas, liksom universitetens och högskolornas självständighet. Dessutom måste den akademiska friheten främjas och värnas.

Vilka examina inom högskoleutbildning som får avläggas och på vilken nivå de ska avläggas regleras främst i bilaga 2 till högskoleförordningen, den s.k. examensordningen. I examensordningen anges vilka krav, inklusive mål, som ska uppfyllas för varje examen men innehåller inte några föreskrifter om utbildningens innehåll (6 kap. 4 och 5 §§ högskoleförordningen). Vad som ska ingå i en kursplan, en utbildningsplan och en allmän studieplan beslutas (föreskrivs) av ett lärosäte. Högskoleförordningen ställer således upp vissa krav och mål, men innehållet i olika utbildningar regleras inte genom föreskrifter som beslutas av regeringen eller av någon annan myndighet, utan av det universitet eller högskola som anordnar utbildningen. Detta är en grundläggande princip för högre utbildning och kan sägas utgöra en del av det som betraktas som den akademiska friheten. En bestämmelse om den akademiska friheten, som tar sikte på den individuella friheten, föreslås också införas i högskolelagen, se vidare nedan. I detta sammanhang bör det också lyftas fram att en omfattande avreglering har skett inom högskoleområdet, och flera åtgärder har vidtagits för att öka självständigheten för universitet och högskolor eller för att stärka lärosätenas autonomi.

Som har framgått avser den utbildning som enligt högskolelagen ska anordnas av ett statligt universitet eller en statlig högskola högskoleutbildning och avser med andra ord inte utbildning över huvud taget. I ett universitets uppgift att anordna utbildning enligt högskolelagen ingår sålunda inte att anordna någon annan utbildning än högskoleutbildning, och utbildning av annat slag utgör inte en kärnuppgift för ett lärosäte.

Ett universitet eller en högskola får dock bedriva uppdragsutbildning, men bara om den knyter an till sådan högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå som lärosätet har

examensrätt (eller examenstillstånd) för med undantag för grundutbildning till polisman. Detta regleras i förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor. Enligt nämnda förordning får uppdragsutbildning inte bedrivas på ett sådant sätt eller i en sådan omfattning att den får en negativ inverkan på den högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå som högskolan ska bedriva. De som deltar i uppdragsutbildning får ges betyg och examensbevis eller kursbevis enligt bestämmelserna för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå, om samma kvalitetskrav ställs på uppdragsutbildningen som på motsvarande högskoleutbildning. Den som har gått igenom en sådan uppdragsutbildning har rätt att tillgodoräkna sig utbildningen som högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå. När det gäller innehållet i en uppdragsutbildning som anordnas av Stockholms universitet beslutas detta, såsom i fråga om högskoleutbildning, av kollegiala funktioner som består av personer med vetenskaplig kompetens.

Ett universitet eller en högskola får också anordna uppdragsutbildning i form av befattningsutbildning och fortbildning för bl.a. rektorer enligt förordningen (2011:183) om befattningsutbildning och fortbildning för rektorer och annan personal med motsvarande ledningsfunktion i skola, förskola och fritidshem. Eftersom detta särskilt lyfts fram av Tillitsdelegationen bör det här anges att även en uppdragsutbildning för bl.a. rektorer ska knyta an till sådan utbildning som högskolan har examenstillstånd för och såväl uppdragsutbildningen som fortbildningen motsvarar högskoleutbildning.

Ett universitet eller en högskola får också anordna bl.a. öppen nätbaserad utbildning som knyter an till och främjar högskoleutbildning, uppdragsutbildning för fortbildning av lärare som ska knyta an till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå, behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildningar som syftar till att rekrytera personer till högskoleutbildning, högskoleintroducerande utbildningar som ska förbereda studenterna för fortsatt högskoleutbildning som ges på grundnivå, behörighetsgivande förutbildning som syftar till att ge den studerande kunskaper motsvarande de krav på särskild behörighet som är uppställda för högskoleutbildning och anordna utbildning inom yrkeshögskolan. De utbildningar som får anordnas inom ramen för ett lärosätes verksamhet utöver högskoleutbildning avser sammanfattningsvis i huvudsak sådana utbildningar som knyter an till högskoleutbildning eller som har direkt koppling till att främja högskoleutbildning.

Den föreslagna gemensamma utbildningen inom statsförvaltningen, bestående av grundutbildning och fortbildning, utgör inte en högskoleutbildning. Den gemensamma utbildningen kan inte heller anses knyta an till utbildning som ett universitet har examensrätt eller examenstillstånd för och som därmed kan motsvara en högskoleutbildning och som kan tillgodoräknas som högskoleutbildning. Som framgått ovan gör Tillitsdelegationen gällande att ett tillhandhållande eller ett genomförande av en gemensam grundutbildning ligger i linje med ett universitets grunduppdrag och menar att denna typ av uppdrag inte är en ”främmande uppgift för ett universitet” (s. 318). Stockholms universitet avvisar bestämt detta påstående och menar att utredningen inte har förhållit sig till de grundprinciper som gäller för

universitets och högskolors uppgifter och hur verksamheten bedrivs vid ett lärosäte med dess besluts- och kvalitetsprocesser.

Beslut om uppläggning, genomförande av eller kvalitet i utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå eller organisation av eller kvalitet i forskningen ska fattas av personer med vetenskaplig eller konstnärlig kompetens (2 kap. 6 § högskolelagen). Vid de flesta statliga universitet och högskolor hanteras och beslutas frågor som kräver en vetenskaplig eller konstnärlig kompetens av lärosätenas kollegiala funktioner som består av personer med vetenskaplig eller konstnärlig kompetens. Detta borgar för att de aktiva lärarna och forskarna utformar verksamheten på ett sådant sätt att den bygger på vetenskap och på akademiska perspektiv.

När det gäller Tillitsdelegationens förslag om en gemensam utbildning inom statsförvaltningen ska innehållet i en grundutbildning och fortbildning få föreskrivas av Statskontoret efter ett beslut som fattas av ett råd knutet till Statskontoret – Rådet för utbildning inom statsförvaltningen. Rådet kan enligt förslaget visserligen tillfälligt adjungera experter med särskilda sakkunskaper som ska ha rätt att yttra sig men experterna ska inte få delta i rådets beslut. Det förhållandet att ett universitet ska tillhandahålla utbildningen vars innehåll föreskrivs av en annan myndighet och utan krav på att frågor om utbildningens innehåll, upplägg och kvalitet ska fattas av personer med vetenskaplig kompetens vid ett lärosäte är helt artfrämmande för styrning av utbildning som anordnas av ett universitet eller en högskola. Trots att det universitet som enligt förslaget ska tillhandahålla en grundutbildning inte ges inflytande över innehållet i utbildningen – som ska beslutas utan krav på vetenskaplig kompetens i besluts- och kvalitetsprocesserna – ska enligt Tillitsdelegationen universitetet garantera att grundutbildningen håller hög kvalitet eftersom det är universitet som kommer att tillhandahålla utbildningen. Det är helt oacceptabelt att ett universitet ska ansvara för kvaliteten i utbildningen mot bakgrund av de angivna förutsättningar som innebär bl.a. att universitetets egna kvalitets- och besluttssystem sätts ur spel. Vidare har Tillitsdelegationen inte beaktat universitets och högskolors fria ställning när det gäller direkt statlig styrning.

Lärosätenas fristående ställning måste värnas

Skälet till Tillitsdelegationen förslag att placera tillhandahållandet av grundutbildningen vid ett universitet är att ett universitet har den pedagogiska kompetensen och den administrativa vanan av att bedriva utbildning. Det som saknas i Tillitsdelegationens överväganden är emellertid att utbildning vid universitet och högskolor är forskningsbaserad och utgår i regel från ett kritiskt förhållningssätt i analyser av begrepp som makt, legitimitet, demokrati och svenska styrelseskickets institutionella förutsättningar. Det ingår inte i ett universitets grunduppdrag att effektuera en ”identitetsskapande” utbildning vars innehåll och mål fastställts av ett organ vid en annan myndighet som består av ledamöter som ska vara politiskt tillsatta eller valda. Utredningen saknar helt resonemang kring lämpligheten i att ett universitet ges ett uppdrag att tillhandahålla utbildning mot denna bakgrund. Stockholms

universitet menar att förslaget går stick i stäv med den akademiska verksamhetens oberoende position.

Det är visserligen korrekt att även statliga universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen är förvaltningsmyndigheter men i lärosätenas roll att anordna utbildning och forskning har de en särställning och detta gäller också i förhållande till andra förvaltningsmyndigheter. Som har framgått måste universitetens och högskolornas akademiska frihet, självständighet och oberoende kraft i samhället värnas.

Enligt Tillitsutredningen är det ingen främmande uppgift för ett universitet att tillhandahålla utbildning för de som arbetar i statsförvaltningen på uppdrag av regeringen och som exempel anges att Uppsala universitet har av regeringen getts i uppdrag att tillhandahålla en utbildning i mänskliga rättigheter som handlar om kompetensutveckling om sådana rättigheter för statligt anställda. Det framgår dock också att det är universitetet som har tagit fram ett program som innefattar tre former av utbildningar. Uppdraget att ta fram kompetensutvecklingsinsatser om mänskliga rättigheter för statligt anställda nämns också i tilläggsdirektiven till Tillitsutredningen. Detta utgör emellertid enligt Stockholms universitets mening ett undantag för hur utbildningar som anordnas av statliga universitet eller högskolor styrs och avvisar bestämt påståendet om att detta inte är någon främmande uppgift för ett lärosäte.

Vidare utelämnar Tillitsdelegationen helt ett resonemang kring den oberoende och kritiskt reflekterande kraft som universitet och högskolor utgör i samhället när det i betänkandet görs överväganden om värnandet av vissa andra myndigheters oberoende. Förslagen korresponderar inte heller med den generella principbestämmelse som regeringen har föreslagit i den senaste forsknings- och innovationspropositionen Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige (prop. 2020/21:60). Där föreslås att det ska införas en bestämmelse i 1 kap. 6 högskolelagen om att i högskolornas verksamhet ska som allmän princip gälla att den akademiska friheten ska främjas och värnas. I propositionen understryks att den akademiska friheten är ett viktigt kärnvärde i högskolans verksamhet och en förutsättning för forskning och utbildning på vetenskaplig och konstnärlig grund samt för lärosätenas roll som en självständig och kritiskt reflekterande kraft i samhället. Därutöver framgår att den föreslagna bestämmelsen innebär att den akademiska friheten slås fast i högskolelagen som en grundval för högskolornas kvalitet och verksamhet.

Den nuvarande regeringen har sålunda ställt sig bakom att universitets och högskolors självständighet är en viktig principfråga och att universitet och högskolor bör så långt möjligt stå fria från direkt statlig styrning och kunna gå dit det kritiska tänkandet och kunskapsutveckling för att kunna fylla sin kärnuppgift. Tillitsdelegationens förslag om att ett universitet ska tillhandahålla en gemensam grundutbildning inom statsförvaltningen som inte utgör högskoleutbildning eller knyter an till högskoleutbildning – och som sålunda inte utgör ett universitets kärnuppgift – vars innehåll ska styras och beslutas av andra, rimmor illa med de grundläggande principer som gäller för universitet och högskolor och som uttrycks i forsknings- och innovationspropositionen. Alla de uppgifter som enligt Tillitsdelegationens

förslag och bedömningar ska ligga på ett universitet, som enbart delvis kommer till uttryck i de föreslagna författningarna, måste dessutom innebära att regeringen ska fatta beslut om ett uppdrag till det utpekade universitetet. Att ett regeringsuppdrag krävs för själva införandet av grundutbildningen ger också Tillitsdelegationen uttryck för. En sådan styrning tillbakavisas dock bestämt av Stockholms universitet.

Det kan också sättas i fråga hur en gemensam grundutbildning för i huvudsak alla inom statsförvaltningen – cirka 260 000 personer enligt Tillitsdelegationen – ska kunna tillhandahållas av ett universitet utan att det får en negativ inverkan på universitetets kärnverksamhet, dvs. högskoleutbildning och forskning.

Stockholms universitet är djupt bekymrat över att ett universitet enligt förslaget ska få till uppgift att tillhandahålla utbildning av så omfattande volym och hur det påverkar synen på vilken roll ett universitet eller en högskola inom högskoleväsendet bör ha och synen på lärosätenas kärnuppgift. Till detta kommer också det förslag som har lämnats av Utredningen om språk- och samhällskunskapskrav för svenskt medborgarskap och andra frågor om medborgarskap (USSMA) i delbetänkandet Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap (SOU 2021:2). I betänkandet föreslås att universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen ska ansvara för att genomföra ett medborgarskapsprov och att detta får ske i samverkan mellan lärosäten. Under årens lopp har det ständigt framställts propåer om att universitet och högskolor ska ägna sig åt andra frågor än kärnverksamheten. För varje uppgift som läggs på ett universitet eller en högskola och som styrs i hög grad av statsmakterna urholkas lärosätenas kärnverksamhet och deras fristående ställning. Ett universitet eller en högskola kan inte heller användas som ett medel för att skapa legitimitet för statens eller andra myndigheters uppgifter och ansvar. Enligt Stockholms universitet är det en mycket oönskad riktning att allt fler uppgifter som inte är förenliga med den akademiska verksamheten läggs på universitet och högskolor. Regeringen bör ta ett samlat ansvar för att värna om universiteten och högskolornas unika roll när det gäller högre utbildning och forskning.

Synpunkter på konsekvensanalysen

Stockholms universitet vill inledningsvis framföra att de beräknade kostnader som utredningen presenterar (12 och 13 kap.) vid en första anblick kan tyckas som noggranna då de är preciserade ner på kronan. Det saknas dock en övergripande helhetssyn, vilket gör att beräkningarna blir teoretiska och svåra att ta ställning till. Utredningens siffror gäller hela statsförvaltningen, men det är viktigt att ha en förståelse för att belastningen på myndigheterna kommer bli olika stor. Vidare menar universitetet att den totala kostnadsbilden behöver ställas mot förväntad nytta med utbildningsinsatsen. Det saknas i betänkandet en komplett kostnadsnyttoanalys som jämför samtliga uppskattade kostnader för insatsen med förväntad nytta. Samtidigt bör det understrykas att en stor del av de statsanställda har redan i dag den kompetens som efterfrågas, vilket innebär att den förväntade kvalitetsökningen med insatsen uteblir och likaså den förväntade avkastningen. Det bör också noteras att summan om 996

miljoner som anges i betänkandet endast avser utbildning av befintligt antal anställda utifrån dagens lönenivåer.

Tillitsdelegationens konsekvensanalys vad gäller utbildningens successiva införande saknar ett helhetsperspektiv avseende eventuella konsekvenser för de verksamheter som berörs. Hur myndigheterna vars anställda deltar i utbildningen ska klara att upprätthålla sina verksamheter, utan att få tillfört extra medel för exempelvis vikarier eller konsulter, analyseras inte i utredningen. Att Tillitsdelegationen helt bortsett från verksamhetsperspektivet i sin konsekvensanalys ser universitetet som problematiskt och en stor brist. Det är orealistiskt att utgå från att en så stor del anställda synkront ska ha möjlighet att avsätta tio timmar av sin arbetstid på en utbildning och att det finns utrymme att avsätta handledare i den omfattning utredningen föreslår. Det är ju inte bara en fråga om ekonomisk ersättning, utan det handlar om att frigöra tid för en handledare och ersätta 20 procent av någons arbetsprestation. Även kostnaderna för framtagandet av utbildningen ter sig alltför optimistiska då de bygger på att reguljär lön betalas för precis den kompetens man behöver, precis när man behöver den. Beräkningen bygger således på att förvaltningsmyndigheterna och domstolarna har en överkapacitet och inte behöver anlita konsulter i någon större utsträckning (exempelvis vid upphandling, kommunikation, teknik/it, juridiskt stöd etc.). Sammantaget gör Stockholms universitet bedömningen att kostnaden är alltför lågt beräknad för en så pass omfattande utbildning som förslaget innebär.

Det bör också nämnas att det kursbevis, eller snarare ett utbildningsbevis, som den som har deltagit i grundutbildning inom statsförvaltningen på begäran ska få av det universitet som har tillhandahållit grundutbildningen, enligt Tillitsdelegationen ska kunna överklagas till Överklagandenämnden för högskolan. Stockholms universitet, som motsätter sig förslaget, kan dock inte se att någon konsekvensanalys har gjorts i denna del och inte heller att Tillitsutredningens delbetänkande om en gemensam utbildning inom statsförvaltningen har remitterats till nämnden.

Detta beslut är fattat av rektor, professor Astrid Söderbergh Widding, i närvaro av prorektor, professor Clas Hättestrand, och tillförordnad universitetsdirektör Åsa Borin. Studeranderepresentanter har informerats och haft tillfälle att yttra sig. Övrig närvarande har varit Henrik Lindell, Ledningssekretariatet (protokollförare). Föredragande har varit utbildningsledare Rikard Skårfors.